

До спеціалізованої вченої ради
К 64.109.01 при Харківській
державній академії дизайну
і мистецтв

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу
Кобейссі Хішам Хасан за темою «**Житловий інтер'єр у
дизайнерській практиці Лівану: традиції та сучасність**», представлену на
здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства (доктора
філософії) за спеціальністю 17.00.07 — Дизайн

Актуальність теми представленою дослідження Кобейссі Хішам ґрунтується на комплексному осмисленні сукупності проблемних питань, які обумовили її формулювання. Так, це і сучасне усвідомлення філософського змісту інтер'єру як внутрішнього простору житла людини, що уособлює певний образ її життя та відображає її сутність. Це і актуалізація загальної проблеми розірваних зв'язків з минулим, втрати єдності архітектури і ландшафту як відчуття гармонії і балансу між створеним і природним — штучно розробленим середовищем людини, як частиною, і природою, як цілим. Це і важливість репрезентативної функції мистецтва, завдяки якій ми починаємо бачити красиве у оточуючому звичному, цінити ідентифікаційно-культурні можливості власних традицій. Трансляція такого досвіду, розглянутого на прикладі адаптації й суміщення східної й західної моделей організації інтер'єру, безумовно, як в теоретичному, так і в прикладному значенні, є корисною й для України.

По суті, автору дослідження вдалося в процесі делікатного ознайомлення зі світом іншої багатогранної культури виявити й виокремити ті елементи, завдяки яким передається певний «дух місця» — властиві особливості, які згодом здатні переростати в ознаки стилістики, стилю чи в характеристику національних рис діяльності у сфері дизайну. Підтвердження цьому — розглянуті концепції проектів сучасних ліванських дизайнерів інтер'єру як здобута унікальна філософія проектної діяльності, що сформувалася на ґрунті існуючих традицій.

Автором опрацьовано значний корпус фахової літератури; охоплено максимально можливі межі періоду розгляду та значний спектр контекстів — географічних, кліматичних, економічних, культурних, естетичних, функціональних, матеріально-технологічних, соціально-цивілізаційних тощо. Відносно об'єкту і предмету дослідження проаналізовано інформаційні джерела, які стосуються як ліванського (англомовного, франкомовного), так і світового, а також українсько-російського наукового дискурсу. Відслідковано й певну поетапність зміни дослідницьких пріоритетів: *до 1990-х років увага переважно фокусується на галузі архітектурно-художніх традицій та вивченні стародавніх пам'яток, з 1990-х років — на практиці формування житлового простору, питаннях містобудування та реконструкції* (зі стор. 36). Виявлені автором невисвітлені до тепер проблеми співставлення традицій і новацій у формуванні предметно-просторового середовища, назріла потреба у критичному осмисленні існуючої дизайнерської практики щодо її естетично-функціональних, ергономічних, екологічних, культурних тощо аспектів підкреслюють важливість та своєчасність представленої роботи.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації характеризується, як вже було зазначено, охопленням значного обсягу дослідженого матеріалу — опрацюванням загальнотеоретичних наукових праць з дизайну, фундаментальних робіт, присвячених різноманітним питанням проектування предметно-просторового середовища в цілому, історії розвитку Лівану, його особливостям культури,

архітектури, видів декоративно-прикладних мистецтв та виробництва. До аналітичного розгляду автором залучені монографії, наукові статті, автореферати дисертацій, каталоги колекцій етнографічних державних та приватних музейних експозицій, пам'ятки житлового будівництва, зразки реалізованих дизайн-проектів, тексти інтерв'ю відомих дизайнерів тощо.

Наукові положення і висновки представленого дослідження є цілісними, конкретними, логічно-структурованими, достатньо переконливими та теоретично обґрунтованими. Якісний виклад, зручне виділення автором смислових акцентів тексту роблять його легким у сприйнятті й орієнтації.

Достовірність представлених результатів роботи та їх новизна визначається використанням комплексу загальнонаукових і спеціальних методів дослідження — порівняльного, функціонального, формального, образно-стилістичного, семантичного та контент-аналізу. В результаті, були **вирішені поставлені завдання роботи та досягнута її мета**, а саме: розроблена загальна картина ліванської дизайнерської практики у галузі житлового інтер'єру, визначені традиційні та сучасні засоби його організації.

Повнота викладу результатів в опублікованих працях підтверджується їх оприлюдненням у 16 публікаціях, 4 з яких — у фахових наукових збірках робіт, що входять до переліку МОН України, 2 — у закордонних наукових виданнях, 10 — у збірках матеріалів наукових конференцій. Публікації за темою дисертації у повній мірі представляють основні її результати.

Зміст автореферату відповідає встановленим вимогам і є цілком ідентичним основним положенням дисертації.

Високо оцінюючи представлену дисертаційну роботу в цілому, варто висловити й певні побажання та вказати на деякі виявлені *недоліки*:

1. Друга частина дослідження, присвячена сучасній практиці дизайну житлового інтер'єру, виглядала б більш повноцінною, якби автор до аналітичного висвітлення залучив не лише зразки, які належать до т.зв. заможного класу власників, а й ті, які можна вважати більш «бюджетними» та, які можуть собі дозволити люди з меншим рівнем достатку. Оскільки в першій (історичній) частині така паралель проводилася, досить цікавим було б побачити її продовження і в другій (сучасній) частині дослідження.

Також, саме у другій частині (третій розділ дослідження) подекуди наявне відчуття певної одноманітності опису, його завищеної поетичності чи зайвої метафоричності формулювань. Зустрічаються й вирази, які дещо не властиві науковій мові — «... родини з дітлахами» (цит. зі стор. 152), «... немов переплавлених червоно-малинових, блакитно-фіалкових, зелено-жовтих плям ...» (цит. зі стор. 153), «У вітальні на тлі яскравих фарб панно немов гармонь розгортається вантажний шкіряний диван ...» (цит. зі стор. 153) тощо.

2. У назві підрозділу 2.1 «*Географічно-кліматичні умови формування основних типів житла та принципи організації внутрішнього простору*» бажано було б відобразити й інші, (зокрема, соціокультурні, релігійні) умови, про які йдеться як у самому підрозділі, так і у висновках роботи.

3. На сторінках 160, 161, 162 замість використовуваного раніше у тексті поняття «діуан» (кімната), вживається слово «диван», що, напевно, є опискою чи результатом автоматичного комп'ютерного виправлення.

Варто вказати й на загальну (незначну) наявність орфографічних неточностей (пропусків сполучного слова, закінчення, ком, зайві пробіли перед двокрапкою); випадків тавтології (стор. 43, 95); смислового повторення тексту

[142, р. 3]); неточностей перекладу з російської чи русизмів (наприклад, «полках» замість «полицях» (стор. 117 та іл. 35.7), «покупають» замість «купають» (стор. 108), «плоским» замість «пласким» (стор. 47), «скривають» замість «приховують» (стор. 145) тощо. Іноді, це становить певну загрозу смислового сприйняттю тексту — «помаранчеві» замість «цитрусові» (стор.47), — «сервісні столики» замість «сервірувальні столики», «пам'ятників» замість «пам'яток»).

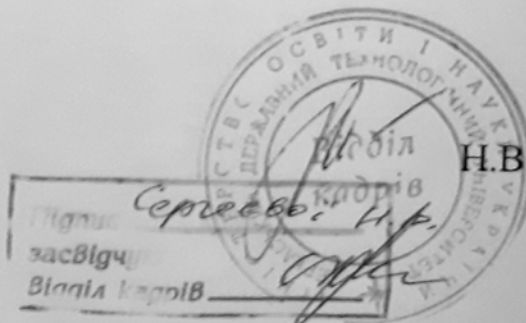
Однак, зауваження по роботі є такими, що не змінюють загального позитивного враження, не принижують науковий і практичний рівень отриманих результатів та носять рекомендаційний характер.

Висновок про відповідність дисертації існуючим вимогам МОН України.

Дисертація є завершеною науково-дослідною роботою, виконаною автором на достатньо високому науковому рівні. Проведені дослідження можна кваліфікувати як достовірні, науково обґрунтовані розробки, що забезпечують вирішення поставлених автором мети та завдань.

Робота Кобейссі Хішам Хасан за темою: «Житловий інтер'єр у дизайнерській практиці Лівану: традиції та сучасність» відповідає паспорту спеціальності 17.00.07 — дизайн, а її автор заслуговує на присудження вченого ступеня кандидата мистецтвознавства (доктора філософії).

Офіційний опонент,
кандидат мистецтвознавства,
доцент кафедри дизайну
Черкаського державного
технологічного університету

Н.В. Сергеева